

Komentar: Istrazivanje Ratnih Zlocina

Author: IWPR

Zapad se obavezao da ce istraziti ratne zlocine. Ova novopronadjena obaveza sa sobom nosi rizik da stvori utisak da je rec o pravdi koju deli pobednik.

Stotine istrazitelja ratnih zlocina ce stici na Kosovo sledece nedelje da bi skupili dokaze o ratnim zlocinima i zlocinima protiv covecnosti koje su pocinile srpske i jugoslovenske snage u proteklih nekoliko meseci.

Strucnjaci za sudsku medicinu i specijalisti za zlocine iz americkog FBI, britanskog Scotland Yard-a i kanadske Mounted Police ce istraziti mesta zlocina. Vecinu tih mesta vec su dokumentovali na osnovu izjava izbeglica medjunarodni mediji i organizacije koje se bave ljudskim pravima.

Svoje rezultate ce proslediti Medjunarodnom krivicnom tribunalu za bivsu Jugoslaviju (ICTY), medjunarodnom sudu koji je osnovan u Hagu za gonjenje ratnih zlocina koji su pocinjeni na teritoriji bivse Jugoslavije od 1991. godine.

Prvi put u kratkoj istoriji Suda ce istrazitelji imati direktni i pravovremeni pristup zrtvama, oceviciima i mestima ozbiljnih ratnih zlocina.

Najverovatnije je da ce skupljene informacije ojacati slucaj Suda protiv jugoslovenskog predsednika Slobodana Milosevica, koga je Sud optuzio zajedno sa cetvoricom njegovih bliskih saradnika 27. maja, kao i protiv drugih vojnih, paravojnih i politickih licnosti u Srbiji.

Istrazitelji ce istraziti mesta na kojima su pocinjeni masakri a koji do sada nisu otkriveni, kao sto su Velika Krusa, Bela Crkva i Izbica gde ocevici kazu da su srpske snage pogubile stotine albanskih civila.

Nadajmo se da ce istraziti i manje nasilne ali jos sistematicnije zlocine, kao sto je oduzimanje licnih dokumenata od etnickih Albanaca dok su progonjeni iz zemlje. Jasan obrazac konfiskacije dokumenata upucuje na politicku odluku da se protera albansko stanovnistvo sto predstavlja krsenje Zenevskih konvencija.

Iako ovi zlocini koje su pocinile srpske snage sada preplavljaju naslovne strane novina i udarne televizijske informativne emisije, oni ne predstavljaju nikakvu novost.

Krsenja pravila rata su narasla i u intenzitetu i ucestalosti posle pocetka NATO bombardovanja. Medjutim, neselektivni napadi, pogubljenja i sistematsko unistavanje civilnih objekata su predstavljali standardnu karakteristiku kampanje srpske vlade protiv pobunjenika otakako su otpocele borbe u februaru 1998. godine.

Vecina od 2.500 etnickih Albanaca za koje se veruje da su ubijeni pre NATO bombardovanja su bili civili. Hiljade drugih su primorani da napuste svoje kuce u selima, ili cak isterani iz zemlje.

Ono sto predstavlja novinu je entuzijazam i obaveza zapadnih vlada prema medjunarodnoj pravdi. Iako je Sud trazio vecu finansijsku i politicku podrsku - pogotovo neophodne obavestajne podatke o komandnom lancu Jugoslavije - od samog pocetka sukoba, Sud je dobio pomoc koju je trazio tek kada je pocelo NATO bombardovanje.

Iako borci za ljudska prava pozdravljaju ovu podršku, trenutak u kome je Zapad odlucio da se obaveze da istrazi ratne zlocine sugerise selektivni pristup medjunarodnoj pravdi. Izgleda da Zapad promovise pravdu samo onda kada to odgovara njegovim politickim potrebama.

Posle potpisivanja Dejtonskom mirovnog sporazuma kojim je okoncan rat u Bosni, vecina zapadnih vlada je umanjivala znacaj Suda, i okretala glavu od kršenja ljudskih prava na Kosovu, jer se smatralo da je Milosevic od kljucnog znacaja kao garant krhkog mira.

Iako je u Bosni proveo vise od tri i po godine, NATO nije uhapsio dvojicu ozloglasenih ratnih zlocinaca bosanskih Srba, Ratka Mladica i Radovana Karadzica.

Da su bili uhapseni i dovedeni pred Sud, NATO bi odaslao jasan signal da nije spreman da tolerise slicno nasilno ponasanje i kršenje ljudskih prava u drugim delovima Balkana. Mozda bi cak i odvratio srpske snage od vršenja zlocina na Kosovu. Ukljucivanje istrazitelja iz zemalja koje su ucestvovala u sukobu, kao sto su SAD i Velika Britanija, bi moglo da podrije kredibilitet Suda kao objektivnog pravnog organa cak i da stvori utisak da "pobednici dele pravdu."

Trajni mir zahteva sveobuhvatniji pristup u kaznjavanju zlocina, koje, pre svega, mora da bude vidjeno kao pravicno.

Da bi demonstrirao istinsku objektivnost, Sud bi trebalo da istrazi potencijalne zlocine koji su izvrsile sve strane u sukobu. Ovo ukljucuje istrazivanje akcija Oslobođilacke vojske Kosova (OVK) - u kojima je pogubljeno i do 140 etnickih Srba pre nego sto

je pocelo bombardovanje NATO-a - ali i istrazivanje NATO-a zbog izbora meta u Jugoslaviji i upotrebe neselektivnog naoruzanja kao sto su kasetne bombe.

Fred Abrahams je visi istrazivac koji pokriva Kosovo za Human Rights Watch.

Location: [Balkans](#)
[Macedonia](#)
[Albania](#)
[Serbia](#)

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/komentar-istrazivanje-ratnih-zlocina>